

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

АНАЛИЗА ДУГА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Септембар 2012.

Београд, децембар 2012.

Садржај

А. Спољни дуг Републике Србије.....	3
Б. Јавни дуг Републике Србије.....	6
Прилог 1. Спољни дуг Републике Србије	9
Прилог 2. Промет и стање по спољном дугу Републике Србије	11
Прилог 3. Преглед коришћења, отплате главнице и отплате камате дугорочних иностраних кредита приватног сектора по привредним гранама	12

А. Спољни дуг Републике Србије

На крају септембра 2012, укупан спољни дуг Републике Србије је износио 24,8 милијарди евра, што је за 746,4 милиона евра, или 3,1%, више него на крају јуна 2012. Тај пораст дуга ублажен је апрецијацијом евра у односу на остале валуте заступљене у структури спољног дуга, по основу које је спољни дуг смањен за 120,3 милиона евра. Спољни дуг јавног сектора је смањен за 88,0 милиона евра, док је дуг приватног сектора повећан за 834,4 милиона евра.

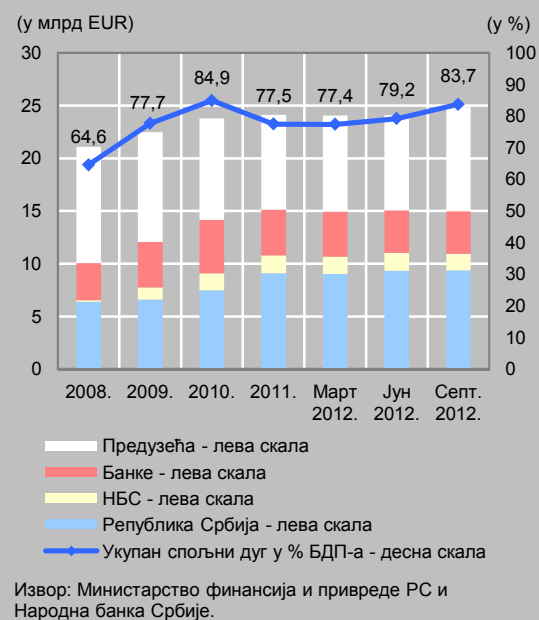
Структура спољног дуга по рочности (оригинално уговореном доспећу) и даље се може сматрати повољном – учешће краткорочног дуга у укупном спољном дугу је 1,5% и незнатно је повећано у односу на крај јуна када је износило 1,4%.

Учешће спољног дуга у процењеном БДП-у, као основни индикатор екстерне солвентности, на крају трећег тромесечја је износило 83,7%, што је за 4,5 п.п. више него на крају претходног тромесечја (према критеријуму Светске банке доња граница високе задужености износи 80%). Однос спољног дуга и 12-месечног извоза робе и услуга увећаног за иностране дознаке¹ износио је 173,0%, што је у границама одрживости (горња граница одрживости према критеријуму Светске банке износи 220%) и за 4,8 п.п. више него на крају јуна.

Однос укупних отплата по спољном дугу и процењеног тромесечног БДП-а износио је 10,6%, од чега се 8,4% односило на отплату главнице, а 2,2% на камате.

Индикатор сервисирања спољног дуга који указује на спољну ликвидност – однос укупних отплата по спољном дугу и годишњег извоза робе и услуга – износио је на крају трећег тромесечја 25,0%. Ако се извозу робе и услуга додају дознаке¹, тај индикатор је 22,0%.

Графикон 1. Спољни дуг Републике Србије према сектору дужника у односу на БДП

1. Спољни дуг јавног сектора² на крају септембра је износио 10,9 милијарди евра, а његово учешће у укупном спољном дугу 44,1%.

Спољни дуг државе износио је 8,2 милијарде евра, државно гарантовани спољни дуг 1,1 милијарду евра, а дуг Народне банке Србије 1,6 милијарди евра. Нето раздужење јавног сектора износило је 19,3 милиона евра – коришћено је 188,3 милиона евра, а отплаћено по основу главнице 207,6 милиона евра.

2. Спољни дуг приватног сектора на крају септембра је износио 13,9 милијарди евра, од чега је 4,0 милијарди евра дуг банака, а 9,9 милијарди евра дуг предузећа. Дуг банака повећан је за 8,4 милиона евра, што је резултат повећања краткорочног дуга за 17,5 милиона евра и смањења дугорочног дуга за 9,1 милион евра. Дуг предузећа повећан је за 826,0 милиона евра, што је у највећој мери последица међукомпанијског задуживања једног привредног субјекта.

¹ Према методологији Светске банке приказаној у публикацији *World Development Indicators*, у оквиру индикатора екстерне ликвидности и солвентности, отплата дуга може да се посматра у односу на извоз робе и услуга у који је укључен прилив по основу иностраних дознака ако је у питању стабилан и значајан прилив.

² Спољни дуг јавног сектора Републике Србије, који се прати према методологији Међународног монетарног фонда, обухвата репрограмирани стари дуг, нови државни и државно гарантовани дуг, обавезе Народне банке Србије, нерегулисане обавезе Републике Србије по основу клириншког дуга, као и део дуга локалне самоуправе и државних фондова без гаранције државе.

Табела 1. Индикатори екстерне позиције Србије

Индикатори екстерне ликвидности (у %)	2008.	2009.	2010.	2011.	I 2012.	II 2012.	III 2012.
Девизне резерве/увоз робе и услуга (у мес.)	5,2	9,4	8,1	8,7	7,9	7,1	6,9
Девизне резерве/краткорочни дуг	380,8	528,8	546,4	1860,8	1.914,1	2.970,6	2.710,7
Девизне резерве/БДП	25,0	36,6	35,7	38,7	35,6	33,4	33,1
Отплата дуга/БДП	10,6	11,5	12,3	13,1	12,3	14,5	10,6
Отплата дуга/извоз робе и услуга	34,0	39,1	33,8	35,5	33,7	34,3	25,0
Отплата дуга/извоз робе и услуга и дознаке	27,6	28,3	26,3	28,3	26,8	30,7	22,0
Индикатори екстерне солвентности (у %)							
Спољни дуг/БДП	64,6	77,7	84,9	77,5	77,4	79,2	83,7
Краткорочни дуг/БДП	6,6	6,9	6,5	2,1	1,9	1,1	1,2
Спољни дуг/извоз робе и услуга	207,6	265,3	236,2	210,3	211,0	208,5	213,2
Спољни дуг/извоз робе и услуга и дознаке	168,7	191,8	181,2	167,9	169,1	168,2	173,0

Извор: Народна банка Србије.

Методолошка објашњења:

- Девизне резерве/увоз робе и услуга (у мес.) – однос девизних резерви на крају посматраног периода и просечног месечног увоза робе и услуга током тог периода.
- Девизне резерве/краткорочни спољни дуг – однос стања девизних резерви и стања краткорочног спољног дуга крајем посматраног периода.
- Девизне резерве/БДП – однос стања девизних резерви на крају посматраног периода и БДП-а у последња четири тромесечја.
- Отплата спољног дуга/БДП – однос отплате спољног дуга и БДП-а током посматраног периода.
- Отплата спољног дуга/извоз робе и услуга – однос отплате спољног дуга и извоза робе и услуга током посматраног периода.
- Отплата спољног дуга/извоз робе и услуга и дознаке – однос отплате спољног дуга и извоза робе и услуга и дознака током посматраног периода.
- Спољни дуг/БДП – однос стања спољног дуга на крају посматраног периода и БДП-а у последња четири тромесечја.
- Спољни дуг/извоз робе и услуга – однос стања спољног дуга на крају посматраног периода и вредности извоза робе и услуга у последњих 12 месеци.
- Краткорочни спољни дуг/БДП – однос стања краткорочног спољног дуга на крају посматраног периода и БДП-а у последња четири тромесечја.
- Спољни дуг/извоз робе и услуга – однос стања спољног дуга на крају посматраног периода и вредности извоза робе и услуга у последњих 12 месеци.
- Спољни дуг/извоз робе и услуга и дознаке – однос стања спољног дуга на крају посматраног периода и вредности извоза робе и услуга и дознака у последњих 12 месеци.

Приватни сектор се по основу дугорочних кредита нето задужио за 626,1 милион евра (коришћено 1.097,1 милион евра, а отплаћено по основу главнице 471,0 милиона евра). Највеће нето задужење забележено је у сектору осталих финансијских делатности и делатности осигурања (758,8 милиона евра) и пословању с некретнинама (31,4 милиона евра). По основу дугорочних кредита, нето раздужења су забележена у сектору финансијског лизинга (59,1 милион евра), трговини на велико и мало (45,0 милиона евра), банкарском сектору (36,1 милион евра) и осталим секторима (23,8 милиона евра).

2.1. У банкарском сектору закључено је нових дугорочних кредита у износу од 22,3 милиона евра. **Просечна пондерисана каматна стопа на те кредите** износила је 2,9% и смањена је за 0,9 п.п. у односу на претходно тромесечје. Сви кредити су закључени с варијабилном каматном стопом. Просечна рочност кредита износи шест година и два месеца.

2.2. У оквиру сектора предузећа закључено је нових дугорочних кредита у износу од 1,2 милијарде евра. **Трошак задуживања сектора предузећа** је повећан – просечна пондерисана

Графикон 2. Спољни дуг Републике Србије по инокредиторима (на дан 30. септембра 2012)

Извор: НБС.

каматна стопа на кредите износила је 7,5% и повећана је за 3,7 п.п. у односу на претходно тромесечје, што је пре свега последица међукомпанијског задуживања једног привредног субјекта. Кредити с фиксном

каматном стопом чинили су 88,4% укупно закључених кредита. Просечна рочност кредита износи осам година и један месец. Од укупно коришћених дугорочних кредита сектора

предузећа, 86,7% су одобрила страна предузећа повезана с домаћим предузећима, 5,4% стране банке и финансијске институције повезане с домаћим банкама, а 7,9% остали кредитори.

Б. Јавни дуг Републике Србије

На крају септембра, јавни дуг Републике Србије³ је износио 15,9 милијарди евра, што је за 145,1 милион евра више него на крају јуна.⁴ Готово подједнако су повећане директне обавезе државе (за 72,3 милиона евра) и обавезе државе по основу гаранција издатих за задуживање јавних предузећа и локалних власти (за 72,7 милиона евра).

Табела 2. Стање јавног дуга Републике Србије
(у млрд EUR)

	2008.	2009.	2010.	2011.	I 2012.	II 2012.	III 2012.
1. Унутрашњи дуг	3,2	4,2	4,9	6,0	6,2	6,6	6,7
2. Спољни дуг	5,6	5,7	7,2	8,8	8,8	9,1	9,1
УКУПНО (1+2)*	8,8	9,8	12,2	14,8	15,0	15,7	15,9

* Евентуалне разлике у збиру настају због заокруживања на једну децималу.

Извор: Министарство финансија и привреде РС и Народна банка Србије.

Иако је јавни дуг у трећем тромесечју виши него у претходном, његово учешће у БДП-у је смањено за 4,0 п.п., на 55,9%.⁵

У току трећег тромесечја повећан је јавни унутрашњи дуг за 164,8 милион евра, док је јавни спољни дуг смањен за 19,7 милиона евра. **Јавни унутрашњи дуг** је повећан пре свега по основу нето продаје државних хартија од вредности на домаћем финансијском тржишту, и то нешто више по основу хартија деноминираних у еврима (за 114,2 милиона евра) него по основу хартија деноминираних у динарима (за 94,9 милиона евра). Индиректне унутрашње обавезе државе повећане су за 5,7 милиона евра. Остале унутрашње обавезе државе су смањене, а најзначајније је смањење обавеза по основу старе девизне штедње (45,4 милиона евра).

Јавни спољни дуг је смањен пре свега захваљујући већем смањењу директних обавеза државе према кредиторима у иностранству (за 86,7 милиона евра) од повећања обавезе по основу гаранција издатих за задуживање јавних

Графикон 3. Јавни дуг Републике Србије

Извор: Министарство финансија и привреде РС и Народна банка Србије.

предузећа и локалних власти у иностранству (67,0 милиона евра).

Побољшање **валутне структуре јавног дуга** настављено је и у трећем тромесечју. Учешће динарског дела дуга у укупном јавном дугу повећано је за 0,4 п.п., на 19,5%. Учешће дуга у еврима износило је 54,7%, у доларима 17,3%, док се на специјална права вучења и остале валуте односило 8,4%.

Када се посматра **каматна структура** на крају трећег тромесечја, удео јавног дуга уговореног по фиксним каматним стопама износио је 70,0%. Највећи део дуга уговореног по варијабилним каматним стопама везан је за каматне стопе EURIBOR и LIBOR на евро (74,0%), затим за остале варијабилне каматне стопе (12,1%), LIBOR на амерички долар (11,8%) и швајцарски франак (2,1%).

У табели 3 дат је преглед вредности традиционалних мера одрживости јавног дуга: учешћа стања и отплате јавног дуга у БДП-у, извозу (и дознакама) и буџетским приходима. Иако је стање јавног дуга у трећем тромесечју веће него у претходном, поједине мере одрживости јавног дуга нису погоршане. Тако је **учешће јавног дуга у процењеном БДП-у** мање у поређењу с претходним тромесечјем, док је **учешће јавног дуга у извозу робе и услуга** готово непромењено захваљујући нешто већем

³ Јавни дуг Републике Србије исказан је по методологији Министарства финансија. Према тој методологији, спољни јавни дуг не обухвата обавезе Народне банке Србије, нерегулисане обавезе Републике Србије укључујући клириншки дуг, као ни део дуга локалне самоуправе и државних агенција без гаранције државе.

⁴ Од септембра 2012. статистика јавног дуга Министарства финансија и привреде државне хартије од вредности евидентира по номиналној вредности. У складу с таквом изменом методологије, кориговани су подаци о стању јавног дуга у претходном периоду.

⁵ Приликом праћења учешћа јавног дуга у БДП-по тромесечјима током године, Народна банка Србије примењује међународну стандардну праксу и јавни дуг ставља у однос с БДП-ом који процењује да је остварен у четири последња тромесечја.

Табела 3. Преглед мера одрживости јавног дуга
(у %)

	2008.	2009.	2010.	2011.	I 2012.	II 2012.	III 2012.
Јавни дуг/БДП	29,2	34,7	44,5	48,7	52,1	56,3	55,9
Јавни дуг/извоз робе и услуга	86,0	116,2	120,7	128,9	131,1	136,0	136,1
Јавни дуг/извоз робе и услуга и дознаке	69,9	84,0	92,6	102,9	105,1	109,7	110,4
Јавни дуг/буџетски приходи	62,3	80,7	102,4	115,7	116,3	123,4	126,7
Отплата јавног дуга/БДП	2,2	7,0	10,1	11,0	11,8	11,2	13,5
Отплата јавног дуга/извоз робе и услуга	7,0	23,9	28,0	29,8	29,8	26,6	31,7
Отплата јавног дуга/извоз робе и услуга и дознаке	5,7	17,3	21,5	23,8	26,6	21,5	26,0
Отплата јавног дуга/буџетски приходи	5,1	16,6	23,7	26,7	28,1	27,0	32,2

Извор: Министарство финансија и привреде РС и Народна банка Србије.

Методолошка објашњења:

- Јавни дуг/БДП – однос стања јавног дуга на крају посматраног периода и БДП-а у последња четири тромесечја.
- Јавни дуг/извоз робе и услуга – однос стања јавног дуга на крају посматраног периода и вредности извоза робе и услуга у последња четири тромесечја.
- Јавни дуг/извоз робе и услуга и дознаке – однос стања јавног дуга на крају посматраног периода и вредности извоза робе и услуга и дознака у последња четири тромесечја.
- Јавни дуг/буџетски приходи – однос стања јавног дуга на крају посматраног периода и буџетских прихода у последња четири тромесечја.
- Отплата јавног дуга/БДП – однос отплате јавног дуга и БДП-а током посматраног периода.
- Отплата јавног дуга/извоз робе и услуга – однос отплате јавног дуга и извоза робе и услуга током посматраног периода.
- Отплата јавног дуга/извоз робе и услуга и дознаке – однос отплате јавног дуга и извоза робе и услуга и дознака током посматраног периода.
- Отплата јавног дуга/буџетски приходи – однос отплате јавног дуга и буџетских прихода током посматраног периода.

извозу. Међутим, **ако извозу робе и услуга додамо дознаке**, које су смањене у односу на претходно тромесечје, учешће јавног дуга је нешто веће. Истовремено, због нижих буџетских прихода неповољније је и **учешће јавног дуга у буџетским приходима**.

Због знатно веће **отплате јавног дуга** у трећем тромесечју у поређењу с претходним, дошло је до погоршања свих мера одрживости које је садрже, тј. до раста њеног учешћа у БДП-у, извозу робе и услуга и дознакама, као и буџетским приходима.

У току трећег тромесечја стање јавног дуга по основу **динарских хартија од вредности** повећано је за 8,6 милијарди динара, на 344,5 милијарди динара. Држава је поново почела да емитује тромесечне хартије од вредности, при чему је каматна стопа порасла са 12,7% у јулу на 13,0% у септембру. У августу је одржана и прва аукција двогодишњих обвезница индексираних референтном каматном стопом, на којој је остварена фиксна маргина од 4,0%⁶. Каматне стопе на хартије од вредности дужих рочности (12, 18 и 36 месеци) порасле су за 1,0 п.п.

Дуг државе по основу **дугорочних хартија од вредности деноминираних у еврима** повећан је за 114,2 милиона евра, на 821,5 милиона евра.

Организоване су три аукције за рочност од једне године и једна аукција за рочност од две године на којима су постигнуте извршне стопе од 6,2%. Извршна стопа на хартије од вредности рочности од једне године је порасла 0,2 п.п. у односу на последњу аукцију из фебруара, док је извршна стопа на рочност од две године 0,05 п.п. нижа у односу на аукцију из јуна.

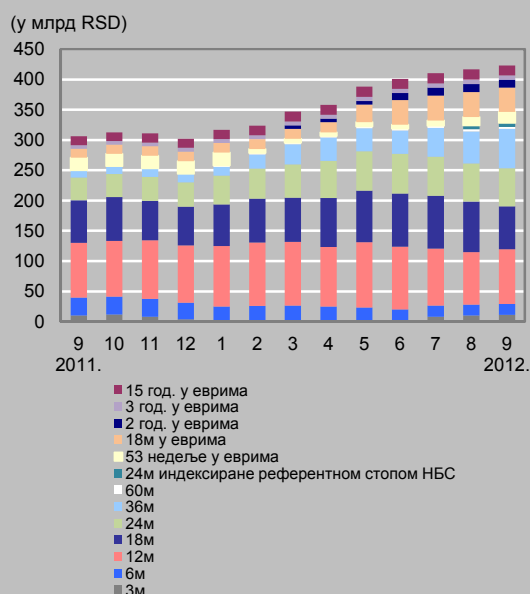
Крајем трећег тромесечја реотворена је десетогодишња еврообвезница, у износу од 1,0 милијарди долара, која ће бити евидентирана у јавном дугу у октобру. Иако је првобитно планирана емисија у номиналном износу од 750,0 милиона долара, држава је због великог интересовања инвеститора и, последично, ниже стопе приноса повећала обим емисије. Наиме, на овогодишњој аукцији остварена је стопа приноса од 6,6%, што је за 0,9 п.п. мање у поређењу са иницијалном емисијом тих обвезница из септембра 2011.

Као последица експанзивне фискалне политике, посебно у првој половини године, и измењеног макроекономског оквира, фискална позиција државе је знатно погоршана. Да би се зауставила таква кретања и јавни дуг опште државе вратио на одржив ниво⁷, Влада је припремила **програм**

⁶ Хартије од вредности с полугодишњом исплатом купона уз варијабилну каматну стопу, тј. референтну каматну стопу увећану за 4 п.п.

⁷ Према Закону о буџетском систему, фискално правило о горњој граници јавног дуга од 45% БДП-а дефинисано је за јавни дуг опште државе који, поред јавног дуга који објављује Министарство финансија и привреде (према Закону о јавном дугу) и Народна банка Србије у овој анализи, укључује и укупан дуг фондова социјалног осигурања и локалне самоуправе.

Графикон 4. Структура рочности државног дуга по основу продатих трезорских записа

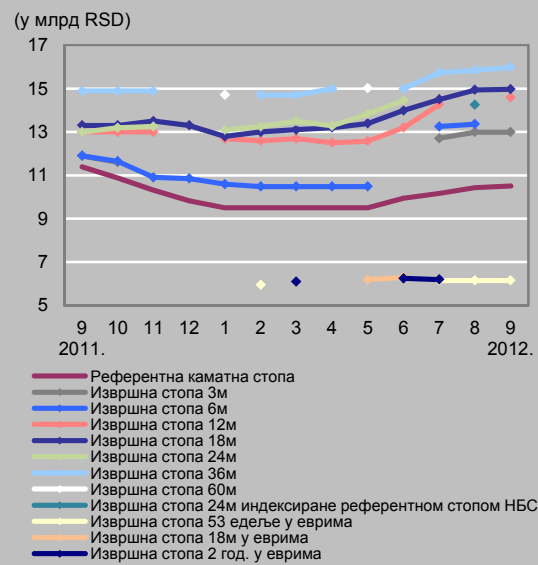
Извор: Министарство финансија и привреде РС.

фискалне консолидације.⁸ Према том програму, највеће фискално прилагођавање предвиђено је у наредном трогодишњем периоду (2013–2015) како би се избегла криза јавног дуга и повратила стабилност јавних финансија. Дефицит у 2013. години требало би да буде готово преполовљен (са овогодишњих 6,8% на 3,6% БДП-а) и да се до 2015. године смањи на 1,0% БДП-а. Фискално прилагођавање извршиће се изменама пореске политике и мерама на расходној страни, уз допринос структурних реформи које утичу на смањење јавне потрошње.

У складу с мерама фискалне консолидације, пројектовано је смањење учешћа јавног дуга у БДП-у почев од 2014. године. Као кључна мера смањења јавног дуга у 2014. предвиђена је продаја дела државне имовине у предузећима која су изложена конкуренцији и не спадају у тзв. државне монополе, као и мањинских пакета у појединим предузећима. У плану је и продаја неактивних државних ресурса (зграде, други грађевински објекти, пољопривредно земљиште и др.). Планирано је да један део средства добијених продајом буде искоришћен за отплату обавеза како би се смањило оптерећење по основу камата за наредне буџетске године и побољшао фискални резултат.

Поред пројекције токова фискалних прихода и расхода, план за смањење јавног дуга садржи и пројекцију макроекономских кретања и кретања

Графикон 5. Извршне стопе на државне хартије од вредности емитоване на домаћем финансијском тржишту и референтна каматна стопа НБС

Извор: Министарство финансија и привреде РС.

на финансијском тржишту, с обзиром на то да учешће јавног дуга у БДП-у зависи не само од примарног фискалног резултата већ и од привредног раста, кретања реалних каматних стопа (на дуг у динарима и дуг у инострану валути) и реалног девизног курса. Када је реч о реалном расту БДП-а, Влада очекује да се фискална консолидација неће, у већој мери, одразити на успоравање привредног раста на кратак рок. С друге стране, њени ефекти на побољшање пословне и инвестиционе климе и привредни раст у средњем и дугом року биће значајни. У структури трошења државе, планиране су знатне уштеде на терет текуће потрошње ради повећања учешћа инвестиција. У складу са остваривањем макроекономске стабилности и одрживог привредног раста, просечна номинална депрецијација динара пројектована је на 2% годишње у посматраном периоду (што означава реалну апрецијацију динара с обзиром на пројектовану стопу инфлације), а кретање каматних стопа без већих негативних ефеката. Стога је важно имати у виду основне ризике пројекције наведене у Нацрту фискалне стратегије – пораст потрошње изнад планираних оквира и недовољан прилив иностраног капитала – јер би они могли да наруше претпоставку о кретању девизног курса у наредном периоду и тако доведу у питање остварење плана за смањење дуга.

⁸ Видети Нацрт фискалне стратегије за 2013. годину с пројекцијама за 2014. и 2015. годину, Министарство финансија и привреде Републике Србије.

Прилог 1. Спољни дуг Републике Србије

(прелиминарни подаци на дан 30. септембра 2012)

У млн EUR
USD/EUR = 0,7732

Сектор/кредитор	Стање дуга по главници	Доспела главница	Редовна камата	Затезна камата	УКУПНО
	1	2	3	4	5=1+3+4
УКУПАН СПОЉНИ ДУГ	24.584,1	1.262,7	248,0	-	24.832,2
1. ЈАВНИ СЕКТОР	10.943,7	-	-	-	10.943,7
1.1. Средњорочни и дугорочни дуг	10.943,7	-	-	-	10.943,7
1.1.1. Сектор монетарне власти - НБС	1.585,9	-	-	-	1.585,9
ММФ	1.523,9	-	-	-	1.523,9
Кина – реструктурирање финансијског кредита од 100 млн USD	62,0	-	-	-	62,0
1.1.2. Општи ниво државе	9.357,7	-	-	-	9.357,7
1.1.2.1. Централни ниво власти - укупно	9.079,3	-	-	-	9.079,3
1.1.2.1.1. Централни ниво власти	8.006,7	-	-	-	8.006,7
Међународне финансијске организације	3.850,4	-	-	-	3.850,4
СПВ – алокација ММФ-а	462,4	-	-	-	462,4
ИБРД – консолидовани дуг	1.052,5	-	-	-	1.052,5
ИБРД	400,6	-	-	-	400,6
ИДА	554,9	-	-	-	554,9
Европска заједница	373,3	-	-	-	373,3
ЕИБ	943,6	-	-	-	943,6
ЕУРОФОНД – ЦЕБ	45,5	-	-	-	45,5
ЕБРД	17,7	-	-	-	17,7
Владе и развојне банке страних влада	2.246,2	-	-	-	2.246,2
Париски клуб – консолидовани дуг ¹⁾	1.495,8	-	-	-	1.495,8
- од тога: капитализована камата ²⁾	37,9	-	-	-	37,9
Владе	568,6	-	-	-	568,6
Владе – Либија	38,4	-	-	-	38,4
Развојне банке страних влада	143,4	-	-	-	143,4
Лондонски клуб – регулисани дуг ³⁾	693,0	-	-	-	693,0
Еврообвезнице	773,2	-	-	-	773,2
Остали кредитори	420,1	-	-	-	420,1
- од тога: гаранција ИБРД	292,6	-	-	-	292,6
Клиринг – дуг у неконвертибилној валути	23,8	-	-	-	23,8
1.1.2.1.2. Централни ниво власти - гарантовани дуг	1.072,5	-	-	-	1.072,5
Међународне финансијске организације	829,6	-	-	-	829,6
ЕУРОФИМА	106,2	-	-	-	106,2
ЕБРД	347,5	-	-	-	347,5
ЕИБ	376,0	-	-	-	376,0
Развојне банке страних влада	156,9	-	-	-	156,9
Стране владе	33,2	-	-	-	33,2
Остали кредитори	52,9	-	-	-	52,9
1.1.2.2. Влада – фондови и агенције	65,0	-	-	-	65,0
Остали кредитори – негарантовани дуг	65,0	-	-	-	65,0
1.1.2.3. Локална власт - укупно	213,5	-	-	-	213,5
1.1.2.3.1. Локална власт – негарантовани дуг	134,6	-	-	-	134,6
ЕБРД	134,0	-	-	-	134,0
Остали кредитори	0,7	-	-	-	0,7
1.1.2.3.2. Локална власт – гарантовани дуг	78,9	-	-	-	78,9
ЕИБ	70,0	-	-	-	70,0
ЕБРД	8,9	-	-	-	8,9
1.2. Краткорочни дуг	-	-	-	-	-

2. ПРИВАТНИ СЕКТОР*	13.640,4	1.262,7	248,0	-	13.888,5
2.1. Средњорочни и дугорочни кредити	13.278,9	1.227,1	246,8	-	13.525,7
2.1.1. Банке	3.736,0	18,5	8,8	-	3.744,8
Међународне финансијске организације	1.039,4	14,5	1,4	-	1.040,8
ЕИБ	230,5	0,4	0,1	-	230,5
ЕБРД	403,2	14,1	1,3	-	404,5
ЕФСЕ	172,8	-	-	-	172,8
ИФЦ	223,0	-	0,1	-	223,1
ЕУРОФОНД – ЦЕБ	10,0	-	-	-	10,0
Развојне банке страних влада	239,6	-	0,4	-	240,1
Остали кредитори	2.457,0	4,0	6,9	-	2.463,9
- од тога МИГА осигурање	8,0	-	0,1	-	8,1
2.1.2. Предузећа	9.542,9	1.208,6	238,1	-	9.780,9
Међународне финансијске организације	831,9	7,2	4,7	-	836,6
ЕБРД	280,9	6,7	1,5	-	282,4
ИФЦ	178,9	0,1	2,4	-	181,3
ЕИБ	353,3	0,4	0,8	-	354,1
ЕУРОФОНД - ЦЕБ	18,9	-	-	-	18,9
Владе	0,1	-	-	-	0,1
Развојне банке страних влада	61,2	1,4	0,2	-	61,4
Остали кредитори	8.649,7	1.200,0	233,2	-	8.882,8
- од тога МИГА осигурање	102,6	2,6	0,6	-	103,1
2.2. Краткорочни дуг	361,6	35,6	1,2	-	362,8
2.2.1. Банке	292,2	-	-	-	292,2
Банк. депозити и кред. линије	292,2	-	-	-	292,2
2.2.2. Предузећа	69,4	35,6	1,2	-	70,6
Остали кредитори	61,1	35,6	1,2	-	62,3
Русија – готовински дуг за увоз гаса	8,3	-	-	-	8,3

Извор: Народна банка Србије.

Напомена: Од септембра 2010. промењена је методологија статистике спољног дуга тако да се у спољни дуг јавног сектора укључују обавезе по основу алокације СПВ ММФ-а (462,4 млн евра), искоришћене у децембру 2009, као и капитализована камата према Париском клубу поверилаца (37,9 млн евра), док су из спољног дуга приватног сектора искључени кредити закључени пре 20. децембра 2000. по којима се не врше плаћања (891,6 млн евра, од чега се 417,3 млн евра односи на домаће банке, а 474,3 млн евра на домаћа предузећа).

* Процењује се да су доцње прецењене због неажурности у достављању података.

¹⁾ Дуг према Париском клубу поверилаца консолидован је 2001. када је утврђено да укупан отпис дуга износи 66%, при чему је 51% отписано 2002. године, док је додатних 15% отписано 6. фебруара 2006.

²⁾ У складу са споразумом о репрограму дуга према Париском клубу, у периоду од марта 2002. до децембра 2005. капитализована је редовна камата у износу од 60%, за коју је планирана отплата у периоду од 2007. до 2014.

³⁾ Споразумом о репрограму дуга Републике Србије с Лондонским клубом поверилаца, потписаним јула 2004, утврђен је отпис дуга од око 62%.

Прилог 2. Промет и стање по спољном дугу Републике Србије

(период јануар–септембар 2012, укључујући јануар–септембар 2011. и укупно 2011)

Прелиминарни подаци у млн EUR ¹⁾													
	Јан.-Сеп. 2011.	Укупно 2011.	Јан. 12.	Феб. 12.	Март 12.	Апр. 12.	Мај 12.	Јун 12.	Јул 12.	Авг. 12.	Сеп. 12.	Укупно 2012.	Промена у 2012.
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12 (3 до 11)	13 (12 - 1)
Иностранни кредити	308,86	608,60	79,51	6,37	-46,93	-72,85	-87,17	100,88	-11,33	-47,28	692,39	613,59	304,73
А) Дугорочни и средњорочни, нето (1 - 2.)	1.240,19	1.744,58	52,43	83,80	-34,91	29,31	-29,26	179,50	-35,34	-50,13	692,26	887,65	-352,54
1. Коришћено (1.1 + 1.2)	3.592,90	4.944,66	159,99	179,93	280,47	231,31	285,64	404,03	145,63	148,10	991,69	2.826,80	-766,10
1.1. Јавни сектор	1.633,48	1.859,19	4,88	34,33	84,53	59,03	64,34	135,01	65,61	64,93	57,77	570,43	-1.063,05
од тога ММФ	51,76	51,76	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00	-51,76
1.2. Приватни сектор (1.2.1 + 1.2.2)	1.959,42	3.085,46	155,11	145,60	195,94	172,28	221,30	269,02	80,02	83,17	933,92	2.256,37	296,94
1.2.1. Банке	408,06	794,83	10,39	63,46	48,41	30,37	17,12	2,30	9,51	15,08	-	196,63	-211,43
1.2.2. Предузећа	1.551,37	2.290,64	144,72	82,14	147,53	141,92	204,18	266,72	70,51	68,10	933,92	2.059,73	508,37
1.2.2.1. од тога кредитори комерцијалне банке	617,28	786,30	113,07	7,03	86,17	14,59	133,23	46,36	22,27	9,34	46,27	478,33	-138,95
2. Отплата главнице (2.1 + 2.2)	2.352,71	3.200,07	107,56	96,13	315,38	202,00	314,90	224,54	180,97	198,24	299,43	1.939,15	-413,57
2.1. Јавни сектор	240,13	326,45	25,08	28,76	50,05	35,58	15,24	49,74	33,54	122,58	51,52	412,10	171,96
од тога ММФ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	106,98	-	106,98	106,98
2.2. Приватни сектор (2.2.1 + 2.2.2)	2.112,58	2.873,62	82,47	67,37	265,32	166,42	299,66	174,80	147,43	75,66	247,90	1.527,05	-585,53
2.2.1. Банке	222,71	299,50	12,57	13,64	93,78	24,44	3,98	45,36	7,24	18,83	34,63	254,46	31,74
2.2.2. Предузећа	1.889,86	2.574,12	69,90	53,73	171,55	141,99	295,69	129,44	140,19	56,83	213,28	1.272,59	-617,27
2.2.2.1. од тога кредитори комерцијалне банке	941,72	1.375,99	30,45	26,32	120,83	41,91	257,41	79,20	89,81	23,35	42,05	711,33	-230,39
3. Отплата камате (3.1 + 3.2)	538,34	726,93	44,07	38,48	125,59	61,18	29,93	80,96	44,04	29,56	107,16	560,97	22,63
3.1. Јавни сектор	227,28	296,53	12,78	16,63	78,35	37,99	8,21	24,06	17,48	15,48	78,98	289,96	62,68
од тога ММФ	20,02	25,81	0,00	4,94	0,00	0,01	4,76	0,00	0,00	4,83	0,00	14,54	-5,49
3.2. Приватни сектор (3.2.1 + 3.2.2)	311,06	430,40	31,29	21,85	47,24	23,19	21,72	56,90	26,56	14,08	28,18	271,00	-40,05
3.2.1. Банке	83,93	123,32	6,58	4,51	21,18	6,06	4,07	25,76	5,17	4,26	11,26	88,85	4,92
3.2.2. Предузећа	227,12	307,08	24,71	17,34	26,06	17,13	17,65	31,14	21,40	9,82	16,91	182,15	-44,97
3.2.2.1. од тога кредитори комерцијалне банке	109,01	148,29	11,43	5,78	11,55	8,27	10,69	11,13	11,24	3,59	5,69	79,37	-29,63
Б) Краткорочни кредити, нето (1 + 2)	-931,33	-1.135,99	27,08	-77,43	-12,02	-102,16	-57,91	-78,62	24,02	2,85	0,13	-274,06	-274,06
1. Јавни сектор, нето	0,00	0,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00	0,00
2. Приватни сектор, нето (2.1 + 2.2)	-931,33	-1.135,99	27,08	-77,43	-12,02	-102,16	-57,91	-78,62	24,02	2,85	0,13	-274,06	-274,06
2.1. Банке, нето (2.1.1 + 2.1.2)	-946,05	-1.148,95	27,09	-77,30	-16,10	-98,55	-64,20	-77,95	23,34	-4,62	-1,25	-289,54	-289,54
2.1.1. Остали краткорочни кредити, нето	0,00	0,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,00	0,00
2.1.2. Депозитне и кредитне линије, нето	-946,05	-1.148,95	27,09	-77,30	-16,10	-98,55	-64,20	-77,95	23,34	-4,62	-1,25	-289,54	-289,54
2.2. Предузећа, нето	14,72	12,97	-0,02	-0,13	4,08	-3,61	6,29	-0,67	0,68	7,47	1,38	15,47	15,47

у млн EUR¹⁾

	30.6.2011.	31.12.2011.	31.1.2012.	28.2.2012.	31.3.2012.	30.4.2012.	31.5.2012.	30.6.2012.	31.7.2012.	31.8.2012.	30.9.2012.	у % БДП-а 30.9.2012.	Промена у 2012.
	1	2	3	4	5	6	7	8				9	10 (9 - 2)
Стање дуга	23.860,28	24.125,38	24.338,03	24.105,07	24.067,74	24.002,78	24.188,72	24.085,78	24.431,60	24.212,27	24.832,18	83,7%	706,80
А) Јавни сектор (1 + 2)	10.433,40	10.773,25	10.693,78	10.607,50	10.655,29	10.734,10	11.092,31	11.031,68	11.238,56	11.100,12	10.943,69	36,9%	170,44
1. Дугорочни и средњорочни кредити	10.433,40	10.773,25	10.693,78	10.607,50	10.655,29	10.734,10	11.092,31	11.031,68	11.238,56	11.100,12	10.943,69	36,9%	170,44
2. Краткорочни кредити	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,0%	-
В) Приватни сектор (1 + 2)	13.426,88	13.352,12	13.644,26	13.497,58	13.412,45	13.268,69	13.096,41	13.054,10	13.193,04	13.112,14	13.888,49	46,8%	536,36
1. Дугорочни и средњорочни кредити	12.568,95	12.704,21	12.972,36	12.904,74	12.833,98	12.791,31	12.675,95	12.712,06	12.829,25	12.752,92	13.525,73	45,6%	821,53
2. Краткорочни кредити	857,94	647,92	671,89	592,84	578,47	477,37	420,46	342,05	363,79	359,23	362,75	1,2%	-285,17
Банке (1.1 + 2.1)	4.336,03	4.364,10	4.454,86	4.365,25	4.299,40	4.204,91	4.135,43	4.028,61	4.088,68	4.070,79	4.036,98	13,6%	-327,11
1.1. Дугорочни и средњорочни кредити	3.551,40	3.782,37	3.846,04	3.833,72	3.783,97	3.788,03	3.782,76	3.753,88	3.790,62	3.777,35	3.744,79	12,6%	-37,58
2.1. Краткорочни кредити	784,63	581,73	608,83	531,53	515,42	416,87	352,67	274,73	298,06	293,44	292,20	1,0%	-289,54
Предузећа (1.2 + 2.2)	9.090,85	8.988,03	9.189,39	9.132,33	9.113,06	9.063,78	8.960,98	9.025,50	9.104,36	9.041,36	9.851,50	33,2%	863,48
1.2. Дугорочни и средњорочни кредити	9.017,55	8.921,84	9.126,33	9.071,02	9.050,01	9.003,28	8.893,19	8.958,17	9.038,63	8.975,57	9.780,95	33,0%	859,11
2.2. Краткорочни кредити	73,30	66,19	63,07	61,31	63,05	60,50	67,79	67,32	65,73	65,79	70,56	0,2%	4,37

Извор: Народна банка Србије.

¹⁾ По курсу на дан трансакције.

Прилог 3. Преглед коришћења, отплате главнице и отплате камате дугорочних иностраних кредита приватног сектора по привредним гранама

(у периоду од 1. јануара до 30. септембра 2012)

		Прелиминарни подаци у млн EUR											
ПРИВРЕДНЕ ГРАНЕ		Јан.	Феб.	Март	Апр.	Мај	Јун	Јул	Авг.	Сеп.	УКУПНО	Учешће %	Извоз ¹⁾
Финансијске делатности и делатност осигурања	Коришћено	11,96	67,20	107,33	37,44	51,23	40,49	15,26	42,08	863,93	1.236,91	55%	
	Отпл. глав.	29,01	21,06	160,81	55,89	29,51	68,69	52,88	23,00	181,83	622,68		
	Отпл. кам.	8,06	5,57	24,73	8,02	5,37	31,52	7,13	5,03	18,03	113,46		
од тога: Остало монетарно посредовање	Коришћено	10,39	63,46	48,41	30,37	17,12	2,30	9,51	15,08		196,63	9%	
	Отпл. глав.	12,57	13,64	93,78	24,44	3,98	45,36	7,24	18,83	34,63	254,46		
	Отпл. кам.	6,58	4,51	21,18	6,06	4,07	25,76	5,17	4,26	11,26	88,85		
од тога: Финансијски лизинг	Коришћено		2,00	54,17	3,00	32,50	34,21	5,48	2,00	1,00	134,36	6%	
	Отпл. глав.	8,69	5,13	65,90	28,09	22,24	20,60	42,25	1,86	23,49	218,26		
	Отпл. кам.	0,43	0,35	3,12	0,60	0,60	4,65	0,46	0,49	2,46	13,16		
Информисање и комуникација	Коришћено	19,41	13,07	15,50	19,09	19,74	160,14	19,75	15,51	9,52	291,73	13%	5.471,10
	Отпл. глав.	16,34	9,66	22,17	20,63	10,02	22,52	17,16	11,83	28,67	158,99		
	Отпл. кам.	4,61	1,63	4,70	4,48	4,57	13,10	4,42	1,63	2,59	41,72		
Трговина на велико и трговина на мало и поправка моторних возила	Коришћено	104,42	2,43	13,12	6,14	85,50	6,17	1,49	0,01	1,30	220,57	10%	39,60
	Отпл. глав.	3,41	7,51	4,87	5,43	202,87	9,30	3,45	5,60	5,80	248,25		
	Отпл. кам.	4,24	0,67	1,37	0,91	4,07	1,31	4,34	0,83	0,99	18,73		
Прерађивачка индустрија	Коришћено	3,48	14,48	10,65	35,61	11,39	24,19	6,05	5,06	18,88	129,79	6%	
	Отпл. глав.	11,20	7,66	11,44	29,78	18,34	18,18	39,92	24,56	10,53	171,63		
	Отпл. кам.	6,52	5,42	2,57	3,56	1,84	3,06	4,54	1,80	2,41	31,72		
Грађевинарство	Коришћено	0,27	3,69	26,79	4,52	21,15	3,45	13,24	4,27	32,32	109,70	5%	
	Отпл. глав.	0,74	2,29	36,09	7,00	21,62	3,87	14,14	0,87	3,44	90,06		
	Отпл. кам.	0,62	0,55	3,72	0,87	0,56	2,44	0,80	0,20	1,63	11,37		
Пословање некретнинама	Коришћено	3,81	33,99	4,57	9,99	8,62	7,98	8,47	7,41	3,00	87,84	4%	
	Отпл. глав.	1,87	12,97	18,23	8,06	6,42	2,68	6,00	2,17	4,41	62,83		
	Отпл. кам.	4,20	2,37	3,90	1,88	1,13	0,56	2,09	0,95	0,25	17,32		
Рударство	Коришћено	0,04	1,12	2,02	35,45	2,54	1,65	1,45	1,95	0,16	46,38	2%	42,30
	Отпл. глав.	1,37	0,04	0,07	1,34	0,02	33,29	1,87	0,26	0,10	38,35		
	Отпл. кам.	0,72	3,02	2,45	1,03	2,32	1,42	1,24	2,13	1,04	15,38		
Стручне, научне, иновационе и техничке делатности	Коришћено	6,43	4,45	3,84	4,18	10,70	4,26	5,27	2,26	0,91	42,31	2%	4,00
	Отпл. глав.	4,86	0,55	0,95	26,79	0,49	1,26	0,71	0,19	0,89	36,68		
	Отпл. кам.	0,44	0,07	0,32	0,36	0,11	0,53	0,07	0,09	0,10	2,09		
Саобраћај и складиштење	Коришћено	1,44	0,27	3,26	9,29	0,27	2,06	5,63	0,60	0,43	23,23	1%	
	Отпл. глав.	0,43	2,24	0,92	0,93	0,48	0,72	0,27	0,37	0,52	6,87		
	Отпл. кам.	0,06	0,07	0,29	0,04	0,10	0,12	0,06	0,05	0,09	0,87		
Административне и помоћне услужне делатности	Коришћено	0,28	1,27	3,82	7,50	1,15	4,00	0,11	0,25	0,50	18,89	1%	
	Отпл. глав.	3,45	1,38	0,98	2,90	0,57	3,00	4,24	5,33	5,20	27,05		
	Отпл. кам.	1,42	2,15	2,07	1,51	1,05	1,74	1,54	1,09	0,64	13,21		
од тога: Изнајмљивање и лизинг аутомобила и лаких моторних возила	Коришћено	1,69	1,41	1,57	0,07	3,01	7,01	1,21			15,96	1%	
	Отпл. глав.	8,77	0,87	6,68	5,64	8,35	10,14	5,47	0,76	5,91	52,60		
	Отпл. кам.	0,22	0,11	0,99	0,28	0,46	0,82	0,15	0,17	0,33	3,52		
Пољопривреда, шумарство и рибарство	Коришћено	1,66	1,40	1,50		3,00	6,99	1,00			15,55	1%	
	Отпл. глав.	8,59	0,68	6,49	5,16	6,05	9,93	5,26	0,38	4,07	46,60		
	Отпл. кам.	0,16	0,06	0,94	0,22	0,41	0,77	0,10	0,12	0,29	3,06		
Услуге смештаја и исхране	Коришћено	0,88		0,31	0,27	5,33	5,18	0,81	1,82	0,48	15,07	1%	161,80
	Отпл. глав.	0,26	0,54	1,08	0,38	0,32	0,31	0,26	0,27	0,13	3,56		
	Отпл. кам.	0,08	0,06	0,04	0,02	0,01	0,10	0,07	0,01	0,03	0,41		
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	Коришћено	0,30	2,18	2,35	2,09	0,55	2,30	0,30	1,50	2,50	14,06	1%	602,70
	Отпл. глав.	0,65	0,51	0,88	1,46	0,57	0,69	1,02	0,36	0,34	6,46		
	Отпл. кам.	0,05	0,16	0,07	0,17	0,11	0,17	0,05	0,08	0,05	0,91		
Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром	Коришћено	0,46	0,02	0,49			0,13	0,48	0,17		1,75	0%	75,60
	Отпл. глав.	0,01		0,10	0,06		0,10		0,02	0,10	0,37		
	Отпл. кам.			0,01	0,01	0,01	0,01			0,01	0,05		
Уметност, забава и рекреација	Коришћено		0,01	0,34	0,45	0,11		0,50	0,29		1,69	0%	1,00
	Отпл. глав.	0,08	0,06	0,03	0,07	0,04	0,01	0,00	0,02		0,32		
	Отпл. кам.	0,01	0,00	0,00	0,01	0,01	0,01	0,02	0,02	0,00	0,09		
Образовање	Коришћено	0,24			0,20						0,44	0%	
	Отпл. глав.												
	Отпл. кам.	0,04			0,04			0,04			0,12		
Остале услужне делатности	Коришћено		0,01			0,02					0,03	0%	
	Отпл. глав.	0,03	0,03	0,03	0,05	0,03	0,03	0,03	0,03	0,02	0,28		
	Отпл. кам.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02		
Здравствена и социјална заштита	Коришћено											0%	
	Отпл. глав.	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00	0,01	0,06		
	Отпл. кам.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,02		
УКУПНО:	Коришћено	155,11	145,60	195,94	172,28	221,30	269,02	80,02	83,17	933,92	2.256,37	100%	6.398,10
	Отпл. глав.	82,47	67,37	265,32	166,42	299,66	174,80	147,43	75,66	247,90	1.527,05		
	Отпл. кам.	31,29	21,85	47,24	23,19	21,72	56,90	26,56	14,08	28,18	271,00		

Извор: Народна банка Србије.

¹⁾ Укупан извоз Републике Србије у периоду јануар–септембар 2012. износи 6.398,9 милиона евра.

У табели је приказан укупан извоз привредних грана у периоду јануар–септембар 2012, искључујући износ од 0,8 милиона евра за неразврстане категорије по делатностима.